

Co je MPS, jeho složky, účel?

Právní obor řešící soukromoprávní vztahy s mezinárodním prvkem

Mezinárodní právo soukromé a procesní

Kde podat návrh na zahájení řízení, vyřešit hmotněprávně, jak uznat a vykonat cizí rozhodnutí

MPS – prameny

- Vnitrostátní
- Mezinárodní
- Komunitární (řazené do tzv. evropského justičního prostoru)

Kolize vnitrostátní vs. mez. normy

čl. 10 Ústavy

Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž **ratifikaci** dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; **stanoví-li** mezinárodní smlouva něco **jiného než zákon**, použije se mezinárodní smlouva.

Aplikační přednost mezinárodních smluv splňujících podmínky tohoto článku

NEJEDNÁ SE O VYŠŠÍ PŘÁVNÍ SÍLU

Kolize vnitrostátní vs. komunit. normy

Řešení plyne ze **zřizovacích smluv** (prim.právo)

Aplikační přednost

Přímý účinek (nařízení)

To stejné vyplývá i z judikatury ESD

Kolize mezinárodní vs. komunit. normy

Obecně není nikde řešeno

V rámci evropského justičního prostoru je tato otázka řešena přímo v komunitárních normách

SOUBĚHY MEZINÁRODNÍCH SMLUV

Ideální :

- jedna ze smluv přímo obsahuje pravidla řešení

Vzor:

Ženevské úmluvy vs. New Yourská úmluva (čl. 7 NY)

Článek VII. 1. Ustanovení této Úmluvy se nedotýkají platnosti mnohostranných nebo dvoustranných dohod uzavřených Smluvními státy o uznání a výkon rozhodčích nálezů, ani nemohou zbavit žádnou zúčastněnou stranu případného práva použít v rozsahu stanoveném zákonodárstvím nebo smlouvami země, v níž je nález uplatňován.

Ženevský protokol o doložkách o rozsudím z roku 1923 a Ženevská úmluva o vykonatelnosti cizích rozhodčích výroků z roku 1927 pozbudou platnosti mezi Smluvními státy v době a v rozsahu, v němž se tato Úmluva stane pro ně závaznou.

KOLIZE MEZINÁRODNÍCH SMLUV se stejným PŘEDMĚTEM

Vídeňská úmluva o smluvním právu obsahuje pravidla pro tento případ střetu.

- a) čl. 59 odst. 1. písm. a) - **lex posterior derogat priori** (zákon pozdější ruší zákon dřívější). Toto pravidlo lze použít tam, kde je zřejmé, že nová úprava má nahradit úpravu dřívější a vedle sebe nemohou existovat.
- b) čl. 59 odst. 1 písm. b). - smlouvy mohou existovat vedle sebe, použije té úpravy, dle níž lze dosáhnout určitého výsledku **snadněji a účinněji**.

SMLOUVY SE NETÝKAJÍ TÉHOŽ PŘEDMĚTU

Vídeňská úmluva tuto situaci **neupravuje**.

V praxi mohou nastat různé situace:

- stejný předmět úpravy nepřímý (mezinárodní kupní smlouva), samotná úprava je realizována pomocí různých metod, resp. různých druhů norem.

Závěr: přednost má unifikace hmotně právní

- jedna smlouva upravuje okruh otázek úžeji než druhá. Např. smlouva o právní pomoci v. smlouva o vymáhání výživného. Jak hodnotit specialitu?

Závěr: různé možnosti, v praxi často dle pravidla maximální účinnosti

Proces zjišťování právního režimu obchodní transakce

1. **Pravomoc**
2. **Kvalifikace**
3. **Hledání přímé normy (pokud není, pokračuji)**
4. **Podřazení pod kolizní normu**
5. **Navázání na národní právní řád**
6. **Aplikace tohoto právního řádu**

ad KVALIFIKACE

Abych mohl vůbec hledat buď přímou normu, nebo normu kolizní, musím vědět, pro **CO** tuto normu hledám.

Proces, kdy zjišťujeme, znaky jakého právního institutu (kupní smlouvy, smlouvy o obch. zastoupení, dědění) vykazuje skutkový stav, který posuzujeme.

Soud postupuje **nejtypičtěji** při kvalifikaci podle **svého** národního práva – tj. **kvalifikace lex fori**

Kvalifikace lex causae

Kvalifikace funkční, smluvní

ad HLEDÁNÍ PŘÍMÉ NORMY

Vzhledem k tomu, že **přímá** úprava má **přednost** před úpravou kolizní, je nejprve nutné zjistit, zda na danou právní otázku není aplikovatelná nějaká přímá úprava.

To, že najdu přímou úpravu, ještě **neznamená**, že ji **automaticky aplikuji** → musím si potvrdit její **aplikační předpoklady**

ad PODŘAZENÍ POD KOLIZNÍ NORMU

Neexistuje-li přímá úprava, je nutné postupovat metodou kolizní.

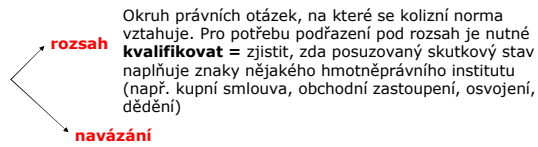
Musí soud použít kolizní normu? - ANO

Jakou? – v naprosté většině soud používá **své** kolizní normy. Jsou určité výjimky, z nichž podstatný je tzv. **zpětný odkaz**.

Za „své“ je nutné samozřejmě považovat i případné komunitární kolizní normy (Římská úmluva o právu rozhodném pro závazky ze smluv)

Kolizní normy

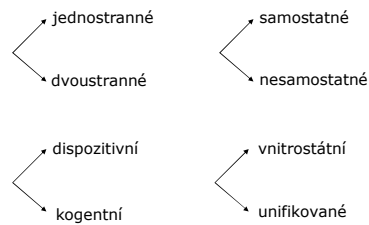
Kolizní normy mají specifickou konstrukci :

Provádí určení právního řádu. Typicky obsahuje **hraniční určovatel** = skutečnost natolik významná, specifická pro okruh právních otázek v rozsahu, že rozhoduje o určení práva.

Kolizní normy - členění

Kolizní normy mají specifickou konstrukci :

ad NAVÁZÁNÍ NA PRÁVNÍ ŘÁD

Musí se jednat o právní řád státu – nelze navazovat na nestátní prostředky úpravy (i když v nové komunitární úpravě pokus byl, nakonec staženo)

Soud **MUSÍ** aplikovat právní řád, na který odkazuje kolizní norma.

Nemá povinnost znát jeho obsah, ale je povinen **ZJISTIT** obsah cizího práva – tj. s cizím právem se **zachází jako s právem**, nikoliv jako s právní skutečností.

ad APLIKACE CIZÍHO PRÁVNÍHO ŘÁDU

Soud je povinen aplikovat cizí právo tak, aby byl schopen vyřešit danou situaci.

Je povinen cizí právo aplikovat tak, jak by učinil soudce ve státě, odkud toto právo pochází = včetně judikatury.

Nesprávná aplikace cizího práva – možnost podání opravného prostředku.

Nepoužit cizího práva je možné v případě **výhrady veřejného pořádku** a **mezinárodně kogentních norem**